TARYBOS REKOMENDACIJA

2017 m. liepos 11 d.

dėl 2017 m. Italijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2017 m. Italijos stabilumo programos

(2017/C 261/11)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ([1]), ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo ([2]), ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2017 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2017 m. kovo 9–10 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino metinėje augimo apžvalgoje nustatytus prioritetus. 2016 m. lapkričio 16 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje Italija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija taip pat priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos; tą rekomendaciją Europos Vadovų Taryba patvirtino 2017 m. kovo 9–10 d. 2017 m. kovo 21 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos (toliau – euro zonai skirta rekomendacija) ([3]);

(2) kaip valstybė narė, kurios valiuta yra euro, atsižvelgdama į glaudžias ekonominės ir pinigų sąjungos šalių ekonomikos sąsajas, Italija turėtų užtikrinti, kad euro zonai skirta rekomendacija būtų visiškai ir laiku įgyvendinta, kaip nurodyta toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose;

(3) 2017 m. vasario 22 d. paskelbta 2017 m. Italijos ataskaita. Joje įvertinta Italijos pažanga, padaryta įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, veiksmai, kurių Italija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais priimtas šaliai skirtas rekomendacijas, ir Italijos pažanga siekiant nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“; Į ją įtraukti ir nuodugnios apžvalgos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatai, kurie taip pat buvo paskelbti 2017 m. vasario 22 d. Komisijos analizė leido padaryti išvadą, kad Italijoje yra susidarę perviršiniai makroekonominiai disbalansai. Kadangi yra daug neveiksnių paskolų ir didelis nedarbo

([1]) OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
([2]) OL L 306, 2011 11 23, p. 25.
([3]) OL C 92, 2017 3 24, p. 1.

lygis, didelė valdžios sektoriaus bendroji skola ir užsitęsusi mažo našumo tendencija ateityje kelia riziką, turėsiančią tarpvalstybinių pasekmių. Itin svarbu imtis veiksmų, kad būtų sumažinta neigiamų padarinių rizika Italijos ekonomikai ir, atsižvelgiant į šalies ekonomikos dydį bei tarpvalstybinę svarbą, – visai ekonominei ir pinigų sąjungai rizika;

(4) 2017 m. balandžio 27 d. Italija pateikė 2017 m. nacionalinę reformų programą ir 2017 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu; Italijos 2017 m. nacionalinė reformų programa apima tiek trumpojo, tiek vidutinio laikotarpio įsipareigojimus. Trumpuoju laikotarpiu planuojama galiausiai priimti iki šiol nepriimtus įstatymus dėl konkurencijos, baudžiamojo proceso reformos ir senaties terminų, įgyvendinti kovos su skurdu įstatymą ir priemones, susijusias su įmonių lygmens derybomis, mokesčių perkėlimu ir privatizacija. Vidutinės trukmės laikotarpio priemonės susijusios su viešaisiais finansais, mokesčiais, darbo rinka, bankų ir paskolų sistema, konkurencija, viešuoju administravimu, teisingumu ir investicijomis. 2017 m. nacionalinė reformų programa taip pat apima 2017 m. šalies ataskaitoje ir euro zonai skirtoje rekomendacijoje nurodytus uždavinius, įskaitant būtinybę suteikti naują postūmį investicijoms ir užtikrinti viešųjų finansų tvarumą. Jeigu šios priemonės būtų visapusiškai įgyvendintos iki nurodytų terminų, jos padėtų spręsti Italijos makroekonominių disbalansų problemą ir įgyvendinti šaliai skirtas rekomendacijas. Remdamasi Italijos politikos įsipareigojimų vertinimu, Komisija patvirtina ankstesnį vertinimą, kad šiuo etapu nėra pagrindo imtis tolesnių veiksmų pagal makroekonominių disbalansų procedūrą, numatytą Reglamente (ES) Nr. 1176/2011 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1174/2011 ([1]). Politikos reformų darbotvarkės įgyvendinimas bus atidžiai stebimas vykdant specialią stebėseną;

(5) į atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas atsižvelgta sudarant 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicijų fondų (toliau – ESI fondai) programas. Kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 ([2]) 23 straipsnyje, Komisija, jei tai būtina siekiant remti atitinkamų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, gali paprašyti valstybės narės peržiūrėti savo partnerystės sutartį ir susijusias programas bei pasiūlyti jų pakeitimų. Kaip naudotųsi šia nuostata, Komisija išsamiau nurodė Priemonių, kuriomis ESI fondų veiksmingumas siejamas su patikimu ekonomikos valdymu, taikymo gairėse;

(6) šiuo metu Italijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto prevencinė dalis ir skolos taisyklė. 2017 m. stabilumo programoje Vyriausybė planuoja nominalaus deficito pagerėjimą nuo 2,4 % BVP 2016 m. iki 2,1 % BVP 2017 m. ir iki 1,2 % 2018 m. ir iš esmės subalansuotą biudžetą iki 2019 m. Vidutinės trukmės biudžeto tikslą – struktūriškai subalansuotą biudžetą – planuojama pasiekti iki 2019 m. ir išlaikyti 2020 m., tačiau iš perskaičiuoto ([3]) struktūrinio balanso matyti, kad abejais metais bus nedidelis struktūrinis deficitas (0,3 % BVP). 2016 m. valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir BVP santykis dar padidėjo (iki 132,6 % BVP nuo 132,1 % 2015 m.), o 2017 m. stabilumo programoje prognozuojama, kad jis iš esmės stabilizuosis 2017 m., nuo 2018 m. mažės ir 2020 m. pasieks 125,7 %. Netikrumas dėl 2017 m. stabilumo programoje pateiktos vidutinės trukmės biudžeto strategijos sudedamųjų dalių ir įgyvendinimo lemia blogėjimo riziką, susijusią tiek su augimo prognoze, tiek su biudžeto tikslų įgyvendinimu. Visų pirma, Komisijos 2017 m. pavasario prognozėje 2018 m. numatomas beveik toks pats realiojo BVP augimas, kaip ir 2017 m. stabilumo programoje, nepaisant kur kas didesnio deficito. Iš tiesų, į Komisijos prognozę nebuvo įtrauktas PVM padidinimas (0,9 % BVP), kuris teisės aktuose įteisintas kaip apsaugos sąlyga, reikalinga, kad būtų pasiekti 2018 m. biudžeto tikslai, taip pat ir dėl to, kad 2017 m. stabilumo programoje patvirtintas ketinimas jo netaikyti, bet nepateikta detalių apie alternatyvias kompensacines priemones. Be to, 2017 m. stabilumo programoje nurodyta, jog bus ieškoma papildomų galimybių sumažinti mokesčių naštą;

([1]) 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1174/2011 dėl vykdymo užtikrinimo priemonių, skirtų perviršiniams makroekonominiams disbalansams naikinti euro zonoje (OL L 306, 2011 11 23, p. 8).

([2]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

([3]) Pagal ciklą pakoreguotas balansas atėmus vienkartines ir laikinąsias priemones, Komisijos tarnybų perskaičiuotas taikant bendrai sutartą metodiką.

(7) 2017 m. stabilumo programoje nurodyta, kad išskirtinio atvykstančių pabėgėlių srauto ir saugumo priemonių 2016 ir 2017 m. bendras poveikis biudžetui yra didelis, ir pateikta tinkamų šių papildomų biudžeto išlaidų apimties ir pobūdžio įrodymų. Komisijos nuomone, reikalavimus atitinkančios papildomos išlaidos 2016 m. sudarė 0,06 % BVP dėl labai didelio atvykstančių pabėgėlių srauto ir 0,06 % BVP dėl saugumo priemonių. Remiantis preliminariais skaičiavimais, 2017 m. reikalavimus atitinkančios išlaidos, susijusios su išskirtiniu atvykstančių pabėgėlių srautu, sudaro 0,16 % BVP. ([1]) Be to, 2017 m. Italijos valdžios institucijos dėl išskirtinio seisminio aktyvumo taikė neįprasto įvykio išlygą. Remiantis preliminariais skaičiavimais, 2017 m. reikalavimus atitinkančios išlaidos, susijusios su išskirtiniu seisminiu aktyvumu, sudaro 0,18 % BVP. ([2]) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 1 dalies ir 6 straipsnio 3 dalies nuostatas šios papildomos išlaidos yra priimtinos, atsižvelgiant į tai, kad atvykstančių pabėgėlių srautas, terorizmo grėsmės mastas ir išskirtinis seisminis aktyvumas yra neįprasti įvykiai, jų poveikis Italijos viešiesiems finansams yra reikšmingas, o tvarumas nebūtų pažeistas leidžiant laikinai nukrypti nuo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinės trukmės biudžeto tikslo. Todėl, siekiant atsižvelgti į papildomas su pabėgėliais ir saugumu susijusias išlaidas, 2016 m. reikiamas koregavimas siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo buvo sumažintas 0,12 % BVP. Kalbant apie 2017 m., galutinis vertinimas, į kurį bus įtrauktos reikalavimus atitinkančios sumos, bus atliktas 2018 m. pavasarį, remiantis Italijos valdžios institucijų pateiktais stebėjimų duomenimis;

(8) 2016 m. Italijai buvo leista 0,5 % BVP laikinai nukrypti nuo reikalaujamo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinės trukmės biudžeto tikslo, kad būtų atsižvelgta į planuojamas esmines struktūrines reformas, kuriomis bus padarytas teigiamas poveikis ilgalaikiam viešųjų finansų tvarumui, ir dar 0,25 % BVP, kad būtų atsižvelgta į nacionalines investicines išlaidas bendrai su Sąjungos finansuojamiems projektams. Kalbant apie investicijų išlygą, vienas iš tinkamumo kriterijų yra išaugusios viešosios investicijos. Iš 2016 m. biudžeto vykdymo duomenų matyti, kad 2016 m. viešosios investicijos sumažėjo 1,6 mlrd. EUR, palyginti su 2015 m. Tačiau Taryba pripažįsta, kad yra konkrečių veiksnių, dėl kurių praėjusiais metais viešosios investicijos buvo apribotos. Vienas iš veiksnių buvo neapibrėžtumas, susijęs su perėjimu prie naujo viešųjų pirkimų ir koncesijų kodekso, kuris buvo peržiūrėtas atsižvelgiant į 2016 m. šaliai skirtas rekomendacijas. Be to, – ir tai yra dar svarbiau – 2016 m., prasidėjus naujam programavimo laikotarpiui, labai sumažėjo Sąjungos lėšomis finansuojamų investicijų, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų šiek tiek padaugėjo (1,1 mlrd. EUR). Todėl, kadangi 2016 m. padaugėjo nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų, o išlaidos, susijusios su investicijų išlyga, jų nepakeitė, dėl investavimo išlygos Italijai galima leisti laikinai nukrypti 0,21 % BVP ir tai atitinka nacionalines išlaidas, kurios tinkamos bendrai finansuoti, kaip nurodyta 2017 m. stabilumo programoje. Atsižvelgus į bendrą papildomą 0,83 % BVP lankstumą pagal neįprasto įvykio, struktūrinių reformų ir investicijų išlygas, Komisijos 2017 m. pavasario prognozėje nurodoma, kad 2016 m. bus kiek nukrypta nuo rekomenduojamo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio tikslo;

(9) 2016 m. liepos 12 d. Taryba rekomendavo Italijai 2017 m. užtikrinti 0,6 % BVP ar didesnį metinį fiskalinį koregavimą siekiant vidutinės trukmės biudžeto tikslo. Remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, esama rizikos, kad tiek 2017, tiek 2016 ir 2017 m. (vertinant kartu) bus labai nukrypta nuo rekomenduojamo koregavimo plano, kuriuo siekiama vidutinio laikotarpio tikslo. Tačiau ta išvada galėtų pasikeisti į tam tikro nuokrypio riziką, jei laikina leidžiama riba dėl neįprasto įvykio išlygos, susijusios su išskirtiniu atvykstančių pabėgėlių srautu ir investicijų planu, skirtu prevencinei nacionalinės teritorijos apsaugai nuo seisminės rizikos (remiantis preliminariais skaičiavimais, iš viso 0,34 % BVP), būtų atskaityta iš 2017 m. taikomo reikalavimo;

(10) atsižvelgiant į Italijos fiskalinę padėtį ir visų pirma į jos skolą, numatoma, kad 2018 m. šalis toliau vykdys koregavimą siekdama vidutinės trukmės biudžeto tikslo – struktūriškai subalansuoto biudžeto. Remiantis bendrai sutarta koregavimo matrica pagal Stabilumo ir augimo paktą, tas koregavimas būtinas, kad grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalus augimas 2018 m. sumažėtų bent 0,2 %. Tai atitiktų bent 0,6 % BVP metinį

([1]) Ši suma nustatyta remiantis 2017 m. stabilumo programoje nurodyta 0,25 % BVP bendra biudžeto išlaidų suma, iš kurios yra atskaityti 2015 ir 2016 m. jau leisti laikini atitinkamai 0,03 % BVP ir 0,06 % BVP nuokrypiai. Savo nuomonėje dėl Italijos 2017 m. biudžeto plano projekto Komisija paskelbė, kad ji, atsižvelgdama ir į 2016 m. spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose pripažintas „svarbus pirmųjų su migrantų antplūdžiu susiduriančių valstybių narių pastarųjų metų indėlis, be kita ko, finansinio pobūdžio“, bus pasirengusi svarstyti, ar leisti Italijai papildomai nukrypti nuo koregavimo plano dėl nuolatinio išskirtinio į ją atvykstančių pabėgėlių srauto.

([2]) Savo nuomonėje dėl Italijos 2017 m. biudžeto plano projekto Komisija teigė, kad išlaidos ekstremaliųjų situacijų valdymui ir investicijų planui, skirtam prevencinei nacionalinės teritorijos apsaugai nuo seisminės rizikos, galėtų būti laikomos integruoto pobūdžio. Per kitus metus atitinkančiu kitų papildomų laikinų nuokrypių reikalavimus būtų laikomas tik papildomas išteklių, numatytų šiam tikslui, padidinimas.

struktūrinį koregavimą. Jeigu politika nesikeis, esama rizikos, kad 2018 m. nuo reikalavimo bus labai nukrypta. Prognozuojama, kad 2017 ir 2018 m. Italija *prima facie* nesilaikys skolos taisyklės. Apskritai Taryba mano, kad Italija turi būti pasirengusi imtis papildomų priemonių, kad užtikrintų, jog 2017 m. būtų laikomasi reikalavimų, o 2018 m. reikės papildomų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Tačiau, kaip numatyta Reglamente (EB) Nr. 1466/97, vertinant biudžeto planus ir rezultatus, reikėtų atsižvelgti į valstybės narės biudžeto balansą pagal ciklo sąlygas. Kaip primenama Komisijos komunikate dėl 2017 m. Europos semestro, kuris pridedamas prie šių konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, vertinant 2018 m. biudžeto planų projektus, o vėliau – 2018 m. biudžeto rezultatus, reikės tinkamai atsižvelgti į tikslą siekti fiskalinės krypties, kuri padeda ir stiprinti vykstantį atsigavimą, ir užtikrinti Italijos viešųjų finansų tvarumą. Šiame kontekste Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija ketina atlikti bendrą vertinimą pagal Reglamentą (EB) Nr. 1466/97, visų pirma atsižvelgdama į Italijos ciklinę padėtį;

(11) kadangi 2015 m. Italija *prima facie* nesilaikė skolos taisyklės, 2017 m. vasario 22 d. Komisija pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį parengė pranešimą, kuriame padaryta išvada, kad „dabartinė analizė rodo, kad reikėtų daryti prielaidą, jog Sutartyje ir Reglamente (EB) Nr. 1467/97 nustatyto skolos kriterijaus šiuo metu nesilaikoma, jeigu papildomos ne mažesnės nei 0,2 % BVP vertės struktūrinės priemonės, kurias Vyriausybė įsipareigojo priimti ne vėliau kaip 2017 m. balandžio mėn., iki to laiko nebus patikimai priimtos, kad būtų sumažintas 2017 m. (taigi ir 2016 m.) SAP prevencinės dalies reikalavimų laikymosi atotrūkis. Tačiau sprendimas dėl to, ar rekomenduoti pradėti perviršinio deficito procedūrą, būtų priimtas tik remiantis Komisijos 2017 m. pavasario prognoze, atsižvelgiant į 2016 m. biudžeto vykdymo duomenis ir fiskalinių įsipareigojimų, kuriuos Italijos valdžios institucijos prisiėmė 2017 m. vasario mėn., vykdymą“. 2017 m. balandžio mėn. Vyriausybė priėmė reikalaujamas papildomas konsolidavimo priemones. Todėl tolesnių veiksmų, kad 2015 m. būtų užtikrinta atitiktis skolos kriterijui, šiuo etapu imtis nereikia. 2017 m. rudenį Komisija iš naujo įvertins, kaip Italija laikosi skolos kriterijaus, remdamasi pateiktais 2016 m. duomenimis ir Komisijos 2017 m. rudens prognoze, į kurią bus įtraukta nauja informacija apie biudžeto vykdymą 2017 m. ir faktinius 2018 m. biudžeto planus;

(12) didelis Italijos valstybės skolos santykis turėtų stabilizuotis, tačiau nemažės, nes blogėja struktūrinis pirminis balansas ir dabartinės makroekonominės sąlygos. Kadangi jis yra didesnis nei 130 % BVP, tai reiškia, kad daug išteklių skirta skolos tvarkymo sąnaudoms padengti, todėl nukenčia labiau augimą skatinančios sritys, kaip antai švietimas, inovacijos ir infrastruktūra;

(13) Italijos mokesčių sistema ekonomikos augimui ir veiksmingumui nėra palanki dėl kelių priežasčių. Nepaisant to, kad pastaruoju metu gamybos veiksniams tenkanti mokesčių našta šiek tiek sumažėjo, ji tebėra viena didžiausių Sąjungoje. Dar esama galimybių pereiti prie mokesčių, kurie mažiau kenkia augimui, nedarant poveikio biudžetui. 2015 m. panaikinus pirmojo gyvenamojo būsto mokestį, žengtas žingsnis atgal siekiant veiksmingesnės mokesčių struktūros. Nepaisant nacionalinės teisės aktų, pagal kuriuos mokesčių išlaidas, ypač susijusias su sumažintu pridėtinės vertės mokesčio tarifu, reikalaujama peržiūrėti kasmet, ilgai laukta peržiūra buvo dar kartą atidėta. Vis dar nevykdoma pasenusių kadastro verčių suderinimo su dabartinėmis rinkos vertėmis reforma. Prastas mokestinių prievolių vykdymas ir sudėtingas mokesčių kodeksas didina naštą reikalavimų besilaikančioms įmonėms ir namų ūkiams. Naujausios priemonės, kaip antai privalomas elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymas ir mokėjimas dalimis, kai perka valstybės įstaigos, yra žingsniai teisinga linkme. Tačiau elektroninių sąskaitų faktūrų išrašymas nėra privalomas privačiojo sektoriaus atliekamiems sandoriams ir atsiskaitymų grynaisiais ribos buvo neseniai padidintos, todėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimas gerokai atsilieka nuo Sąjungos vidurkio, o tai kenkia mokestinių prievolių vykdymui;

(14) kalbant apie biudžeto procedūrą, 2016 m. buvo patvirtinta visapusiška reforma. Komisija toliau stebės, kaip reforma įgyvendinama, kad išlaidų peržiūra taptų neatsiejama biudžeto sudarymo procedūros dalimi;

(15) keletas struktūrinių trūkumų tebedaro poveikį pagrindinėms Italijos sąlygoms, viešajam administravimui ir verslo aplinkai. Šie trūkumai ir toliau stabdo reformų įgyvendinimą, atbaido investuotojus, lemia netikrumą ir atveria galimybes mėginimams pasipelnyti. Pastaraisiais metais priimtos civilinio teisingumo sistemos reformos, kuriomis siekiama padidinti teisingumo sistemos veiksmingumą, pagerinti bylų valdymą ir užtikrinti procedūrinę drausmę, dar tik pamažu pradeda duoti rezultatų. Didelė problema išlieka civilinių bylų nagrinėjimo trukmė. Nors žemesnės instancijos teismuose civilinių ir komercinių bylų nagrinėjimo trukmė ir susikaupusių neišnagrinėtų tokių bylų

skaičius šiek tiek sumažėjo, jie tebėra vieni didžiausių Sąjungos visų instancijų teismuose. Dar nebaigtoje civilinio proceso reformoje numatyta dar labiau sugriežtinti apeliacinių skundų priimtinumo kriterijus, supaprastinti civilines procedūras visų instancijų teismuose ir atgrasyti nuo nepagrįsto bylinėjimosi;

(16) nepaisant iki šiol priimtų reformų, keli rodikliai patvirtina, kad vis dar svarbi problema Italijoje yra korupcija. Labai vėluojanti Senaties terminų įstatymo reforma, kurios tikslas – sustiprinti kovą su korupcija, nevykdoma nuo 2014 m. Toks, koks jis yra dabar, Senaties terminų įstatymas lemia tai, kad didelei daliai bylų po pirmosios instancijos teismo nuosprendžio sueina senaties terminas. Be to, nacionalinė kovos su korupcija institucija turi ribotus finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad galėtų vykdyti savo įgaliojimus, o prevencijos sistema tebėra suskaidyta;

(17) 2015 m. priimtas visapusiškas teisės aktas, kuriuo reformuojamas viešasis administravimas. Jis gali padėti padidinti viešojo administravimo veiksmingumą ir efektyvumą. Tačiau 2016 m. lapkričio mėn. Konstituciniam Teismui priėmus sprendimą, kuriame teigiama, kad kai kurių įgyvendinimo potvarkių, turinčių įstatymų galią, priėmimo procedūra prieštaravo Konstitucijai, svarbiausios reformos dalys dar nėra įgyvendintos. Visų pirma, sprendimas susijęs su trimis svarbiausiomis reformos sritimis: vietos lygmens viešosiomis paslaugomis, užimtumu viešajame sektoriuje ir valstybinėmis įmonėmis. Reikia naujų teisėkūros iniciatyvų, kad būtų reformuotos vietos lygmens viešosios paslaugos ir užimtumas viešajame sektoriuje vadovybės lygmeniu, nes šių sričių potvarkių terminas baigėsi 2016 m. lapkričio mėn. Kalbant apie valstybines įmones, reikia iš dalies pakeisti potvarkį, priimtą, kol dar nebuvo priimtas sprendimas. Reformos tikslas – sumažinti valstybinių įmonių skaičių, padidinti jų veiksmingumą ir užtikrinti, kad jos veiktų pagal tokias pačias taisykles, kaip ir privačios įmonės. Racionalizuoti valstybines įmones taip pat padėtų planuojamos privatizacijos įgyvendinimas;

(18) pagrindinės su konkurencija susijusios sąlygos išlieka nepalankios. Visų pirma, dar nepriimtas 2015 m. kasmetinis konkurencijos įstatymas. Didelių kliūčių konkurencijai išlieka tam tikruose sektoriuose, pavyzdžiui, reglamentuojamųjų profesijų, koncesijų, viešųjų pirkimų ir leidimų išdavimo sistemos, taip pat vietos lygmens viešųjų paslaugų, įskaitant transporto. Visų pirma, pažanga, padaryta skatinant veiksmingą, skaidrų ir konkurencingą viešojo transporto rinkos veikimą, visų pirma geležinkelių sektoriaus pagal viešąsias koncesijas, vis dar yra labai nedidelė. Pagal naują Komisijos sukurtą rodiklį beveik visų analizuotų profesijų ribojimo lygis yra aukštesnis Italijoje negu Sąjungos svertinis vidurkis. Konkrečių gairių pagal profesijas, kaip spręsti šią problemą, pateikta 2017 m. sausio mėn. Komisijos komunikate dėl profesinių paslaugų reglamentavimo reformų rekomendacijų, kuris įeina į priemonių, kuriomis būtų šalinamos kliūtys paslaugų rinkose, rinkinį;

(19) bankų sektoriaus turima didelė neveiksnių paskolų sankaupa vis dar trukdo bankams gauti pelno ir mažina jų gebėjimą didinti kapitalą savo ištekliais. Tai daro neigiamą poveikį kredito pasiūlai, ypač mažoms įmonėms. Iki šiol vykdytos politikos iniciatyvos dar neleido gerokai sumažinti neveiksnių paskolų. Priežiūros gairės dėl neveiksnių paskolų valdymo nacionaliniu lygmeniu vis dar nepakankamai gerai parengtos, vidutinio dydžio ir maži bankai ir toliau yra labiau pažeidžiami nei didelės kredito įstaigos. Todėl Komisija stebės, kaip įgyvendinama didžiausių *popolari* bankų ir nedidelių savitarpio bankų organizacinio valdymo reforma, kuri yra labai svarbi siekiant konsoliduoti bankų sistemą. Neseniai buvo imtasi priemonių vykdyti reformoms, tačiau nemokumo ir užstato administravimo sistema vis dar nepakankamai remiamas greitas neveiksnių paskolų, ypač mažų ir labai mažų įmonių, pertvarkymas ir restruktūrizavimas. Pašalinti esamus trūkumus ir padėti Italijoje sukurti antrinę nuvertėjusių paskolų rinką galėtų padėti teisės akto, kuriuo siekiama peržiūrėti ir supaprastinti nemokumo ir užstato administravimo priemones, projektas, kuris dabar svarstomas Parlamente;

(20) nepaisant laipsniško padėties darbo rinkoje gerėjimo dėl vykdomų reformų, ilgalaikis ir jaunimo nedarbas tebėra didelis (2016 m. atitinkamai 6,7 % ir 38 %) ir yra daugiau nei 1,2 mln. jaunų žmonių, kurie nesimoko, nedirba ir nedalyvauja mokymuose. Nors padaryta didelė pažanga įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą ([1]), norint užtikrinti veiksmingesnį ir visapusišką jos įgyvendinimą reikia išspręsti kelias problemas. Jaunimo garantijų iniciatyvos naudos gavėjų, kurie vis dar dirba, atlieka pameistrystę ar stažuotę praėjus šešiems mėnesiams nuo dalyvavimo pabaigos procentinė dalis, yra didesnė už Sąjungos vidurkį. Tačiau tikslinė gyventojų grupė pasiekiamai

([1]) 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo (OL C 120, 2013 4 26, p. 1).

vis dar menkai, o regionų skirtumai vykdymo atžvilgiu tebėra dideli. Aktyvios darbo rinkos politikos, įskaitant jos valdymo sistemą, reforma dar tik pradedama įgyvendinti, o užimtumo tarnybos tebėra silpnos ir esama didelių regioninių skirtumų. Suaugusiųjų mokymosi programos yra nepakankamai išvystytos, o tai savo ruožtu gali turėti neigiamos įtakos žemos kvalifikacijos asmenų dalyvavimo darbo rinkoje rezultatams;

(21) moterų dalyvavimo darbo rinkoje ir jų darbo jėgos potencialas iš esmės tebėra neišnaudojamas. Moterų užimtumo lygis yra vienas žemiausių Sąjungoje. Dėl kai kurių mokesčių lengvatų sistemos ypatumų antrieji šeimoje uždirbantys asmenys ir toliau neskatinami dirbti, galimybės pasinaudoti įperkamomis priežiūros paslaugomis (skirtomis vaikams ir vyresnio amžiaus asmenims) tebėra ribotos, be to, egzistuoja didelių regioninių skirtumų. Tėvystės atostogų rodiklis yra vienas žemiausių Sąjungoje;

(22) antro lygmens derybos nėra plačiai naudojamos. Tai trukdo veiksmingai paskirstyti išteklius, o darbo užmokestį pritaikyti prie ekonominių vietos sąlygų. Tam įtakos turi ir esamos pagrindinės kolektyvinių derybų taisyklės bei praktika, dėl kurių yra nedaug galimybių taikyti derybas vietos lygmeniu. Nuo 2014 m. sausio mėn. socialinių partnerių pasirašyti susitarimai, kuriuose nustatomos profesinių sąjungų atstovavimo apskaičiavimo procedūros ir kriterijai, kuriuos taikant būtų padedama mažinti neapibrėžtumą darbo santykiuose, dar nėra įgyvendinti. Mokesčio nuolaidos, taikomos už su našumu siejamą užmokesčio padidinimą, nepadėjo paskatinti plačiau naudoti antro lygmens derybų;

(23) žmonių, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, dalis yra gerokai didesnė nei Sąjungos vidurkis, ypač vaikų ir migrantų kilmės asmenų. Be to, esama didelių regioninių skirtumų. Tam tikra pažanga padaryta įgyvendinant nacionalinę kovos su skurdu strategiją. Neseniai priimta įtraukties pajamų sistema – teigiamas žingsnis siekiant sukurti bendrą išsamią kovos su skurdu sistemą. Jos veiksmingumas priklausys nuo to, ar ji bus tinkamai įgyvendinta, ar bus pritraukta pakankamai išteklių (įskaitant įvairių socialinių išmokų racionalizavimą), ar tinkamas dėmesys bus skiriamas vaikus auginančioms šeimoms, atliekant materialinės padėties tikrinimą, skiriant joms paramą pirmumo tvarka ir vietoje taikant veiksmingas procedūras, tiek remiant pajamas, tiek teikiant gerai integruotas paslaugas. Šiame etape dar neaišku, ar finansinių išteklių pakaks, kad būtų išspręsta skurdo Italijoje problema. Pagrindiniai uždaviniai tebėra gauti papildomų išteklių kartu laikantis biudžeto tikslų, sumažinti socialinės paramos sistemos suskaidymą, racionalizuoti socialines išlaidas ir pašalinti dabartinį pensijoms palankų iškraipymą;

(24) atsižvelgdama į 2017 m. Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Italijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2017 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino 2017 m. stabilumo programą, 2017 m. nacionalinę reformų programą, taip pat veiksmus, kurių Italija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Italijos politikai, bet ir tai, kaip jie atitinka Sąjungos taisykles ir gaires, nes Sąjungos lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą;

(25) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2017 m. stabilumo programą, o jos nuomonė ([1]) pateikta visų pirma toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(26) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo 2017 m. nacionalinę reformų programą ir 2017 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose,

REKOMENDUOJA Italijai 2017–2018 m. imtis šių veiksmų:

1. 2018 m. toliau dėti dideles fiskalines pastangas pagal Stabilumo ir augimo pakto prevencinės dalies reikalavimus, atsižvelgiant į poreikį stiprinti vykstantį atsigavimą ir užtikrinti Italijos viešųjų finansų tvarumą. Užtikrinti, kad būtų laiku įgyvendinta privatizavimo programa, o nenumatytą pelną panaudoti tam, kad valdžios sektoriaus bendrosios

([1]) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

skolos ir BVP santykis pradėtų mažėti. Nedarant poveikio biudžetui, mokesčių naštą nuo gamybos veiksnių perkelti mokesčiams, kurie mažiau kenkia augimui, ir imtis ryžtingų veiksmų siekiant sumažinti mokesčių išlaidų aprėptį bei kiekį, pertvarkyti pasenusią kadastro sistemą ir vėl pradėti taikyti pirmojo gyvenamojo būsto mokestį dideles pajamas gaunantiems namų ūkiams. Plačiau privalomai naudoti elektronines sąskaitas faktūras ir elektroninius mokėjimus.

2. Sumažinti civilinių bylų nagrinėjimo trukmę veiksmingai valdant bylas ir taikant taisykles, kuriomis užtikrinama procedūrinė drausmė. Aktyviau kovoti su korupcija, visų pirma peržiūrint Senaties terminų įstatymą. Užbaigti užimtumo viešajame sektoriuje reformas ir padidinti valstybinių įmonių veiksmingumą. Greitai priimti ir įgyvendinti svarstomą Konkurencijos įstatymą ir panaikinti likusius konkurencijos apribojimus.

3. Sparčiau mažinti susikaupusių neveiksnių paskolų skaičių ir padidinti paskatas už balansų sutvarkymą ir restruktūrizavimą, ypač bankų, kuriems taikoma nacionalinė priežiūra, segmento. Iš esmės pertvarkyti nemokumo ir užstato administravimo reglamentavimo sistemą.

4. Dalyvaujant socialiniams partneriams, stiprinti kolektyvinių derybų sistemą, kad kolektyvinėse sutartyse būtų geriau atsižvelgiama į vietos sąlygas. Užtikrinti veiksmingą aktyvią darbo rinkos politiką. Palengvinti sąlygas antriesiems šeimoje uždirbantiems asmenims pradėti dirbti. Racionalizuoti socialines išlaidas ir pagerinti jų sudėtį.

Priimta Briuselyje 2017 m. liepos 11 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

T. TÕNISTE